

Анахъэу аналэ зытырагъэтын фэе льэнүкъохэр кыншгээнэфагъэх

Адыгэ Республикаам и Лышъхъэу Күмпүл Мурат муниципальнэ образованиеу «Красногвардейскэ районым» иадминистрации ипащэу Осмэн Альберт тыгъуасэ зэлукэгъоу дырилагъэм мэхъянэшхо зиэлофыгъо зэфэшхъафхэм щитегущылагъэх.

Мы уахътэм пшъериль шъхъаихэм ашыцыр чыгуулэжхэм пэххэг-губгъо иофшэнхэм зэрифешуашэу зафагъэхъазырын ары. Осмэн Альберт кыншериуагъэмкэ, районым чыгуул гектар мин 32,5-рэ щажъо. Аш щыщэу гектар мин 16,4-рэ бжыхъасэхэм атэлъятахъ, адэр къанэрэм нэмэгдэх күлтурэхэр ашапхъыщтых. Хызметшлэхэр гэхэгээ иофшэнхэм афхъазырых.

Джащ фэдэу муниципалитетым имэкүмэц чыгуул гектар 800 фэдизим цумпэр ыкчи хэтэрийхэр кыншагъэхъахъа. Блэкигъе 2017-рэ ильэсир пштэмэ, районым цумпэ тонн мини 3,2-рэ ыкчи хэтэрийхэр тонн мини 4-м ехъу кыншахъыжыгъ. Мы кыншагъэхъахъа муниципальнэ образованиеу пэрытнгээ ыыгъ. Ышъекэлэ зигугуу кыншагъэхъахъа күлтурэхэм якъэгъэхъын фэгээзагъэхэм япчагъэхъа аухъярэ ильэсхэм хэхъуагъ.

Цумпэм ыкчи хэтэрийхэм якъэгъэхъын фэгээзагъэхъа фермер ыкчи унэе хызметшлэхэм кахъахъаэр продукциер зыфэдиз шыпкээм епхигъэ иофшохъем анахъэу ынаалэ атыргыгъэтийнэу АР-м и Лышъхъэу муниципалитетым ипащэ пшъериль фишыгъ.

— Хабээ зэрэхъуагъэхъа, рай-

оным цумпэр ыкчи хэтэрийхэр кыншагъэхъахъа. Мыщ дэжым шъхъадж зыфэгээзээ лэнүкъор гэунэфыгъэнэ, унэе хызметшлэхэм чыгуул зэрэгфедэр, бэджэндэу аштагъэр зэхэфыгъэу щитынхэм мэхъянэшхо ил. Джащ фэдэу посуплэхэм, анахъэу былымхъуным фэгээзагъэхъем, санитарием ылтэныкъокэ ялоф зытетым лыплэгээныр пшъериль шъхъа, — кыншагъэхъа Күмпүл Мурат.

Зэлукэгъум кыншагъэхъа иофшэнхэм ашыц кыншаджэу Джамбэчээ дэт еджаплээ изэтгээсихъаин ухыжыгъэнэ. Аш кэлэеджэкүү 100 чэфэ, зэкэмки квакторэр нэбгырэ 74-рэ. Аш кынхэхъыкэ яджаплэр программэхэм ахэлжэхэн ылтээхъыгъэп. Бюджетым кынхэхъыгъэ мылькумкэ учреждениер агъэцэхъэхъа, ишхэхъэхъа иэмэ-псымэхъа икхэхъэхъа иофшохъем иофиагъо мы уахътэм зэхахы.

АР-м и Лышъхъэу Күмпүл Мурат гээснэгъэм хэхъонгъэхъэр ышынхэм, мыщ епхигъээ псууальхэр гээснэгъэм, зэтгээсихъаэхъаин хамгийн, яматериалын-техническэ база нахьшүхъуним льэппээ. Иофшэм язытэхъа бэхжээ нахьшүхъа зэрэхъуагъэр непэрэ зэфэхъысихъаин хамгийн хэхъэлэхъа. Адьгейм икъэралтыгъо

программэ «Гээсэнгээхъэм хэхъонгъэхъэр ышынхэр» зыфилуу 2014 — 2025-рэ ильэсхэм атэлъятахъэр пштэмэ, блэкигъээ ильэсийн аш игъэцэхъээн сомэ миллиарди 3-рэ миллион 862-м ехъу пэлүаугъэхъа.

Красногвардейскэ районым социальне псууальхэрэу итхэм иофшэнхэм зэрашыллыкъуатхэрэхъа ыкчи Урысые Федерацием и Президент ижъонигъокэ унашохъем ягъэцэхъээн зэшохыгъээ зэрэхъуэрэм лыплэгээ нэу АР-м и Лышъхъэу муниципалитетым ипащэ фильтрэхъа.

Адыгэ Республикаам и Лышъхъэу Күмпүл Мурат Шэуджэн районым иадминистрации ипащэу Мэрэтыкъо Аслъан зылкэл, муниципалитетым социальне-экономическе хэхъонгъэхъэр ышынхэм епхигъэхъа иофшохъем атэгүүхъа. АР-м и Лышъхъэу анахъэу ынаалэ зытыридзагъэр гэхэх льэхъаным псыр нахь кыншагъэхъахъа ылтээхъыгъа нэпкхэм ягъэлжтэн ары. Мэрэтыкъо Аслъан кыншериуагъэмкэ, комиссиеу зэхашаагъэм мыщ фэдэ чынгэлээ 50 фэдиз ыуплэхъа ыкчи иофшэн тедзэхэр зыщыбгъэцэхъенхэе фэе участки 6 кыншагъэмфагъ. Мыщ зэкэмки сомэ миллиард 21-рэ фэдиз пэлхъанэу къалтыгъа, ашкэ ишхэхъэхъа тхылхъэр агъэхъа-зыгъэхъа.

Дамбэхэр дгээлтэнхэм ыкчи псыхъохэм ярыкъуалэхэр дгээхъэбзэнхэм япхигъэ иофшэнхэм игъом зэшотхынхэм мэхъянэшхо ил. Блэкигъэ ильэсийн ижъонгъуакэ щынгээ псыкынуим анахъа зэрарышко зэрихигъэр Шэуджэн районым ары. Арышь, мы ильэсийн аштыфэхъазырын, щынгъэу щынгъэхъа дэдгээзыхъынхэм фэе, — кыншагъэхъа Күмпүл Мурат Шыгуу къэдгэхъыжын, 2017-

рэ ильэсийн республикэм иму-
ниципальнэ образованиеу пылымэ
ошэ-дэмшигъаагъэхъа къашаагъуу,
ошх зэпмынум ылкэ кынхэхъа
псэуплэ 14-мэ псыр ажлаа.

Иофшэр анахъэу зыщыкынгъэхъэр Шэуджэн районым ары. Республикаам ыкчи муниципалитетхэм япашхэм, къулькъуу зэфэшхъафхэмээр чынгэхъэм ашыгсэхъэрээр яло зэхэлтээ,

зыкынгъэхъа азылагуу ильэу ошэ-дэмшигъаагъэхъа идэгээзыхъыжъы иофшохъа, цыфынгъаагъа къауухуу-
магъ. Адьгейм ипащхэм яунашъокэ чынгэлээ къин ифэгъэ

цыфхэм сид фэдэрэ лыэнхъа-
къоки илэхъаагъа афэхъуагъэхъа,
зимылтуу чызынагъэхъэм псу-
уплэхъэр зэрэгэхъотынхэмфагъ

федеральне гупчэм кынхэхъа сер-
тификатхэр атырагощагъэхъа.
Гээтхэг-губгъо иофшэнхэм
районыр зэрафхъазырым ио-
фыгъуу лыэнхъаагъа тегүү-
лагъэхъа. Муниципалитетын
образованиеу ипащэ кыншагъэхъа-
гъэмкэ, чыгуул гектар мин 36-м
щынгъэхъа бжыхъасэхъэм арагъэу-
бытагъэхъа гектар мин 17,8-м

Джамбэчэе гурыт
еджаплээ итеплэаки.

хэхъуагъа, кыншагъэхъа зын-
гээхъа алэхъэхъаэхъэнхэм
хызметшлэхъэрэхъа фэхъазырыхъ,
техники алэхъа.

Советскэ Союзым и Лышъхъэу
Андырхье Хүүсен ыцэ
зыхырэ музейм рашилэхъэрэ
гэцэхъэхъынхэм иофиагъо зэл-
укэгъум икхэхъа кыншагъэхъа.

— Тичылэгэхъа лыхъуужын-
гээхъа зэрихъаагъа ишлэж ухуу-
мэгъэнхэм мы музейм мэхъян-
эшхэм зэрийн щэхъэхъа.
Кыншагъэхъаэхъэрэхъа лыхъуужын-
гээхъа шу альгэхъа пүгүн-
хэмкэ музейм амалзуу кын-
шагъэхъа атырагощагъэхъа.
— Кыншагъэхъа иофшэнхэм

иофшохъа, музейм иунаш-
хъэрэхъа инженернэ сетьхэмрэ
гэцэхъэхъынхэм зэрашахъи-
хэм дахлоу учреждением иэк-
спозиции непэ шапхъэхъэм адиш-
тэу гээснэгъэм фэе. А пшъериль-
хэм пэлхъанэу кыншагъэхъа

ТХАРКЬОХЬО
Адам.

ЛъапIэхэри пыутхэри тищыкIагъэх

Цыфхэм ящыкIэгъэхэ 1эзэгъу уц пыутхэри, нахь лъапIэхэри аптекэхэм ательхэу сидигъуи хэбзагъэ. Аужырэ ильэсхэм 1экыб хэгъэгүхэм къащашихэрэ уцхэмрэ, тэтыехэм, нахыбэ зыусасэхэмрэ зигугъу ашыхэрэр.

Сымэджэшхэм ыкыни поликлиникэхэм къякIуалIэхэрэ сымаджэхэм бэрэ къялоу зэхэохы: «Нэмыхи къэралыгъохэм къащыдагъэкыгъэхэр нахь дэгүхэу алоэ, уц лъеплаехэр къисфиратхыкыгъэх», «Врачам сомэ минитум ехуу зытегфагъэхэ уцхэр къисфитхыгъагъэх, ау яшIуагъэ къисэкыгъэх. Тэ пенсиеу къитатырэмкэ соме минри маклэп». Шылпкээ зыфалорэр, Совет хабзэм ильхан дгъэфедэштыгъэ 1эзэгъу уцбээмэ ягуу тышлжырэл.

Цыфхэм ящыкIэхэри уцхэр къыщэфынхэ фаеу мэхьу, арыш, ахэм ауасэхэм ашыгъуаз. Мы

1эзэгъу уцыр зэрэлъапIэм ар нахь дэгьюу къикIырэп. Тэ тикъэралыгъо къыщыдагъэкыхэрэ уцхэр цыфхэм ящыкIагъэх ыкIи яшIуагъэ къэкIо. Ахэм псаунгъэр зыпкъ зэрэрагъэуцожырэр бэмэ агъэунэфыгъэу щыт. Аптекэхэм уц лъапIэхэм афэдэхэу зыусэ нахь макIэхэри ательхинхэ фае.

Иофыгъом цыфхэр зэригъэгумэххэрэм икъэбар къэралыгъо къулыкъухэми, ведомствэхэм анэсигъ.

«Гъогу картэ» аштагъ

Федеральнэ антимонопольнэ къулыкъур «Гъогу картэ» «Развитие конкуренции в здравоохранении» зыфилорэм игъэхъязырын ильэсрэ ныкъорэ

пылъыгъ. Ар цыфхэм япсаунгыгъе нахьшыоу къеухумэгъэним тегъэпсихъэгъэ лъеныхыгъ, ахэм зы Iахъэу ахэуцо 1эзэгъу уцхэм ауасэхэри. «Гъогу картэм» щыхагъэунэфыкыгъ цыфыр уц къыщэфынэу аптекэм зычахъэкIэ, ар зыфхэе уцым фэдэу, ау зыусэ нахь маклэу 1эзэгъу уц яIемэ, фармацевтым къироон фаеу.

Правительствэм ФАС-м къыгъэхъязырыгъэ «Гъогу картэм» дыригъэштагъ. Аптекэхэм цыфхэр агъэгъозэнхэу пшъэрильджы афэзышын фитир Урсылем псаунгыгъэм икъэухумэнкэ и Министерств ары. Ашфэдэ унашьор ильэсэу тызыхэтим ыкIи нэс Минздравын къыдигъэкышт. 1эзэгъу уцхэр зычахъэ щапIэхэм Иоф зэрэшлээрэ Росздравнадзорым ило-

«Гъогу картэм» щыхагъэунэфыкыгъ цыфыр уц къыщэфынэу аптекэм зычахъэкIэ, ар зыфхэе уцым фэдэу, ау зыусэ нахь маклэу 1эзэгъу уц яIемэ, фармацевтым къироон фаеу.

социальнэ Иофыгъохэмрэ сатыумрэкэ и ГъэлерорышапIэ ипащэ игуадээу Надежда Шаровская къызэриорэмкэ, аптекэм клохэрэм ящыкIэгъэ уцым фэдэ нахь пыутэу зэрэлэр арагашэмэ, аш фэдэхэу нахьшыбэмэ ашфышт. Аптекэхэр зэнэкъо-

фышIэхэм аупльэклүэ ашышт. Специалистхэм хагъеунэфыкы тикъэралыгъо къыщыдагъэкыхэрэ 1эзэгъу уцхэр цыфхэм амыщэфыжыхэ хъумэ, ахэр аптекэхэм къамыщэжхэу аублэн зэрилъэкышт. Аш къыхэкIе ахэр къыдамыгъэжхэхуным ишынагъуи къеуцу.

ЛъапIэм къикIырэп дэгьюу

Антимонопольнэ къулыкъум

кухэу рагъэжъэшт, пыутэу щэхэрэм нахьшыбэ якIолеэшт.

Лъэпкъ фармацевтическэ палатэм игъэцэкIэкIо директорэу Елена Неволинам икIыгъэ ильэсим игъэтхапе къыщегъэжъагъэу Минздравын иунашьоу 1эзэгъу уцхэм яаналогхэр зэрэлъэхэр аптекэхэм аушъэфын зэрэфимытхэр зэрытхагъэр цыфхэм агу къегъэкIыжы. Уц лъапIэхэми, нахь пыутхэми яспискэхэр ахэм яIэнхэу щыт.

1эзэгъу уцыр зэрэлъапIэм ар нахь дэгьюу къикIырэп. Тэ тикъэралыгъо къыщыдагъэкыхэрэ уцхэр цыфхэм ящыкIагъэх ыкIи яшIуагъэ къэкIо. Ахэм псаунгыгъэр зыпкъ зэрэрагъэуцожырэр бэмэ агъэунэфыгъэу щыт. Аптекэхэм афэдэхэу зыусэ нахь маклэхэри ательхинхэ фае.

Гушыгъэм пае, узыр хэзигъэжъукъыре «нурофеным» соми 150-рэ лъыптышт, ар сомэ 50 зыосэ «ибупрофенымкэ» зэблэпхүн пльэкышт. Аптекэм къыгъэхъагъэр «но-шпэм» къыкIэуцхагъэмэ, «дротавериным» зыусэ фэдишкэ нахь маклэу зэрэлэр фармацевтым аш рион фае. Таблетки 100 хүрэ «но-шпэр» сомэ 250-м нэсэ, «дротавериным» зыусэ сомэ 70-рэ. «Магне В-6-р» мы лъэхьаным сомэ 400 — 500-кэ къыщэфы, аш фэдэ уцэу «магнелис В-6-м» зыусэ ызыныкъоэ нахь макл. «Кардиомагнилым» сомэ 230 — 250-рэ лъыптышт, «аспириным» соми 130 — 140-рэ зыусэ, түми вещество шхъялэу ахэлъыр «ацетилсалцилоловэ кислотар» ары. Ар шхъяфэу къэпщэфыштмэ, зыусэ соми 5 — 9 мэхъу.

Арыш, ФАС-м къыгъэхъязырыгъэ «Гъогу картэм» къызэрэшчилоу, уц лъапIэхэм афэдэу ахэр зэрээблэпхүнхүнхэу зыусэ нахь маклэхэри, амыгъэйхэу, аптекэхэм къагъэлэгъонхэ фае.

Елена Неволинам

Лъэпкъ фармацевтическэ палатэм игъэцэкIэкIо директорэу Елена Неволинам икIыгъэ ильэсим игъэтхапе къыщегъэжъагъэу Минздравын иунашьоу 1эзэгъу уцхэм яаналогхэр зэрэлъэхэр аптекэхэм аушъэфын зэрэфимытхэр зэрытхагъэр цыфхэм агу къегъэкIыжы. Уц лъапIэхэми, нахь пыутхэми яспискэхэр ахэм яIэнхэу щыт.

Аптекэ цыкIуухэу зычахъэхэрэм лъапIи мыльапIи ашылпэлэгъурэп. Нахьшыбэм шхъан-

гупчэхэгъэ цыкIоу яIэхэмкэ фармацевтихэм уашыдэгүүшье.

Уц пыутхэр зытемылхэ аптекэхэм япчагъэ зэрэхэхуа гэрэ шэнэгээ-ушэтэкю университетэу «Высшая школа экономики» зыфилорэм псаунгыгъэр къеухумэгъэнимкэ институт идиректорэр Лариса Бонович къело. Аптекэхэм уц пыутхэр цыфхэм арагъэщэфынхэу къэбар арапомэ зэрэуулэлкүүштири къин хүннэу къышхуу. Сыда пломэ аптекэхэм уц лъапIэхэр ашэнхэр ежхэмкэ нахь фед, уасэхэм инэу ахагъахьо. 1эзэгъу уц зишкылагъэм лъапIими ар ёшфы.

Тиуцхэр дэйхэп

1эзэгъу уцхэм якыдэгъэхын фэгъэзэгъэ къулыкъухэми къалоуцым ыуасэ мыльапIэмэ, аш ишуагъэ къэмыхи зэрэлорэр зэрэмшылпкъэр. Тызхэт лъэхъаным тикъэралыгъо къыщыдагъэххэрэ уцхэр дунэн шалхэхэм адиштэхэу хүнгээ. Китайми, Индиими, нэмыхи хэгъэгүхэм аш фэдэ шалхэхэр ары агъэфедэхэрэр.

1эзэгъу уцхэм ауасэ къызэрэхъынхэу ФАС-м джыри зы проект къегъэхъазыры. 1экыб къэралыгъохэм къащашихэрэ уцхэм афэдэхэр тэ тихэгэгүү къыщыдагъэххээ ашынхэу, ашкэ фармацевтическэ компанийхэм Изын аратынхэу ар къыкIэлэхь.

Джыри зы Ѣысэ. 1эзэгъу уцхэр зыщащэрэ складышхуу урамэу Пролетарскэм тетым сыйзэком, «эналоприлэу» түрэ гигиеническэ йүпэшыфэрэ сыйзэлээлэуцэх. Сомэ 200 фэдиз атефагъэу къысалауга. Тихэгэгүү къыщашыгъэу сыйзэрэфаэр щаклом зесэлом, таблеткэхэр къызэблихъужыгъэх. Ау йүпэшыфэр сомэ 12 — 20-кэ къытащэгъэхэм афэдэ ямынхэу ыкIи къамыщэжхэу ыIуу, сомэ 45-рэ зыусэр, сишиклагъети, къесшэфыгъ.

ШЬАУКЬО Аслынгуаш.

ХЭКУМ ИГУФЭБЭНЫГЪЭ ЗЭХИШЛАГЬ

«Бзэр лъэпкыым ыпс» ало адыгэхэм. Ныдэлъфыбзэр зымышлэжьёу, ар зыщыгупшэгъэ цыфым ынапэ чинаагь поми хэукуоныгъэ хүүттэп. Лъэпкыёу зыщыщим идэхагъэ зыгъебагьоу, зыгъэинирэм лъйтэныгъэр къелэжы.

Хъажкуо Сэмих Тыркуем ит къуаджэхэм ашыщэу Козлу щэпсэу. Ицыкыгъом къыщегъэжьагъёу адыгэ лъэпкыым зэрэшьщир ышлэштигъёу иныдэлъфыбзэклэ гущи-лэштигъёу. Еджаплэм адыгабзэр щиззераагьашлэштигъёп, унагьом щиззехихырэр ары шъеожьыем иэбубытпагъэр.

Тыркуем ичыпилэхэр къыкыхъэхэ зыхыуклэ бэрэ игупши-сэхэр ихэку гупсэ кыненсыштыгъёх, ятэжь плашэхэр къызэрхъухъэгъёхэ чынаалъэм изытэз зеригъэлэгъёу шлонгъоу гуклэ къылтыгъэсыштыгъё. Джашыгъум зэупчыжьыщтыгъё: «Чыгхэр нэмькыёу кыщекъыха, псыхъор зэрэчъэрэ фэшьхыфа? Жыр бгэгум щыдиубытэнэм фэдэу къабза?» Уахтэр клощтигъё. Ильэсхэм ахахь къэс шъеожьыые цыкылур Адыгэим зэрэфэшагъэр нахь ины хъущтигъё. Хэкум илахьлыэу, иныбджэльоу къэклиягъэхэм гущи-лэгъу афэххууштигъё, къышальэгъуээр зэклэ кыфалотэжынэм Къэхьопштыгъё. Ежыри нахь ины зыхыуклэ ичынань эзригъэлэгъун гухэлтыр зыдигъыгъё.

— Сицыкыгъом къыщегъэжьагъёу анахь сизфэхуапсэштигъё гухэлтыр кыздэххуугь, сихку гупсэ сицкыкыуагь, аш игупфэбэнгъё зэхэсшлэн слъэжьигь, — къитфелутэ Сэмих.

— Тхылхэм, сурэтхэм арятэу, къэбархэм ахэтэу къысфалуатэштыгъэхэр синитлуклэ слъэгъуэх. Аш симыгъэгушон слъэжьирэп.

Сэмих Адыгэим зыщылэгъё уахтэм чыпилэ дахэу илэр зэклэ зеригъэлэгъуэу иртэ инфагъэп. Ау тарихым щыщи хъугъэхэ Лэгъо-Накъэ, Лъэпкь музеим, республикэм икъэлэ гупчэу Мыекъуапэ, мэшьт шъхьаам, Лъэпкь театрэм алтыгъэсэн ыльэгъыгь. Тыркуем итхэ къуаджэхэмэр хэкум шылэхэмэр зэфэдэу ахэлтыр, зэрэзэтекъыхэрэ лъэнэхъохэр ыгъэнэфагъэх. Іэкъыбим щылэ къудажхэр мэхэм ахэсих, къалхэм ялтыгъэхэмэ, нахь лъагэхуу къушхъэхэм ахэтхэм фэдэх. Адыгэим аш фэдэ шыкылэ щыгъэпсигъё чылагчоюлэ къышифагъэп. Къалхэм афэдэу зэклүххуу зэтэгъэпсихъагъэх, гыргу гүнхэхэр зэлъубытых.

— Сынасыпшюо зысэлтыгъё, — игупшысэхэмкэ

— Сыгуклэ анахь сизыфээгъэ гухэлтыр къыздэххуугь. Хэкум идэхагъэ сянэрэ сятерэ альэгъун амал зэрэмьгэгъэм сильтээ «къыхегъа», ау сурэтхэр, нэпэлгэхэр афэсхыхыжьтих, постэуми анахь лъаплэр — гуфэбэнгъё зыхэль гупшысэхэмкэ садэгощжьыщ.

**ГҮНЭЖХҮҮКЬО
Сэтэнай.**

Нэбгырэ 23-кэ нахьыб

2017-рэ ильэсийн ВИЧ-инфекциер апэрэу къахагъэштигъёу Адыгэим нэбгыри 142-рэ щагъэунэфыгъ. 2016-рэ ильэсийн ельтигъэмэ, нэбгырэ 23-кэ ар нахьыб.

Адыгэим ит муниципалитэхэм зэклеми ВИЧ-инфекциер апэрэу къызхагъэштигъэхэр ашагъэунэфыгъ, ау Тэхүтэмыкье, Мыекъопэ, Красногвардейскэ районхэм, Адыгэкаалэ ахэм япчагъэ ашынахыб.

— Мы узыр зэпахыжьы-

ныр нахьыбэрэмкэ къызыхэкъырэ мэстэ шойхэмкэ наркотикхэр зэрэзыхалхъэрэ, зэрифэшьашу зэрэзильмынгэлэххэрэ ары, — къышыгуагь Адыгэим республикэм псалынгъэр къэхьумэгъэнэмкэ и Министерствэ ипрес-къулыкву къытагъё къэбарым.

Блэкигъэ ильэсийн Адыгэ Республикаим щыпсэурэ нэбгырэ 71570-мэ ВИЧ-инфекции ялэмэ зерагъэшлэнэу зарагъэуплэклугь. Постэумкэ республикэм исым ипроцент 15,8-рэ а пчагъэр мэхь. 2017-рэ ильэсийн ВИЧ-инфекциер зиэ бэзильфыгъэу республикэм исхэм сабый 17 къафхуугь. ВИЧ-р къызээзүйгъэхэр атхыхуу зыщырагъэжьагъэм къышыгъулагъэу Адыгэим сабый 123-рэ къышыгъуугь. Псахухэу агъэунэфыгъэхэу диспансер учетым нэбгырэ 79-рэ хагъэгыжыгъ, нэбгырэ 34-мэ джыри альэпльэх. «ВИЧ-инфекция» зыгиорэ узыр къэлэцыкылуу 10-мэ ялэу агъэунэфыгъ.

(Тикорр.).

КІЭЛЭЦЫКЛУХЭР КЪЭУХЬУМЭГЬЭНХЭМ пае

2017-рэ ильэсийн Адыгэ Республикаим ишьолыыр кіэлэцыкылухэр зыхэфэгъэ гыргу хъугъэ-шлэгъэ 51-рэ щагъэунэфыгъ, ахэм зы нэбгырэ ахэклиодагь, 55-мэ шьобж зэфэшхыафхэр хахыгъэх.

Зыныбжь ильэс 12-м нэмьсигъэхээ кіэлэцыкылухэр-пассажирхэр ахэтхуу авариеу 8 икыгъэ ильэсийн атхыгь. Нэбгыри 10 ахэм ахэфыкыхуагь. Хъугъэ-шлэгъэхэр анахыбэу зыщагъэунэфыгъэхэр къалэу Мыекъуапэ (проценти 100) юки Мыекъопэ районыр (процент 37,5-рэ).

Кіэлэцыкылухэр-пассажирхэр къыращэкынхэмкэ шалхэхэу зеклохэр агъэцкленхэм, ахэр зыхафэхэрэ гыргу хъугъэ-шлэгъэхэр къэмьгъэхъуугъэнхэм, зэрэфыкьюхэр нахь маклэ шыгъэнхэм афшэл пешшоргыгъэш юфтхабзэу «Кіэлэцыкылухсыгъ» зыфиорэр мэзаем и 20 — 21-м Адыгэим ишьолыыр щэкло. Мы мафэхэм кіэлэцыкылухэр гъэсэнгъэ учрежденихэм, спорт комплексэм, сатыушыгъэ гулчэхэм аплэунэгъюу гыргурыкыныр щынэгъончэнэмкэ. Къэралыгъо автоинспекцием ихэушхыафыгъэхэе батальон илофышлэхэм гъэлэшыгъэхэе къулыкыур ащахыщ. Хэушхыафыгъэхээ кіэлэцыкылухэр зэрагъэфедэхэрэм анаэ тырагъетыщ.

Шыгуу къэдгээжьын, гыргурыкыныр ишапхъэхэм я п.22.9-м къызэрэшиорэмкэ, ильэси 7 охъуфэкэ сабыир хэушхыафыгъэхээ тысыгъэм исэу автотранспортимкэ зепщэн фое. А тысыгъэлэр сабыим ильэгагь, къышэчырэм ательятаагьэхэе гыэспыгъэнэу щыт ыки щынэгъончэе бгырыхымкэ ипхыхъэгъэн фое.

ЛЫУНЭ Тимур.

Тхъамафэм ихъугъэ-шлэгъэхэр

Адыгэ Республикаим хэгъэгу клоц юфтхэмкэ и Министерствэ къызэрэритирэмкэ, блэкигъэхэе тхъамафэм республикэм бзэджэшлэгъё 67-рэ щызэрахьагь.

Ахэр: машинэр рафыжьагъёу 3, тыгуагъэхэу 33-рэ, гъэццагъё зыхэль зы бзэджэшлэгъ, нэмькыхэри. Экономикэм ыльэнхыкокэ хэбзэгъэуцгъээр гыргогьу 5-рэ аукъуагъёу хэбзэхуумэкло къулыкыхэм къыхагъэштигъ. Бзэджэшлэгъэ зезыхъэгъэ нэбгырэ 62-рэ агъэунэфыгъ, зэхагын альэкыгъэр процент 60-м клахь.

Адыгэим игъогухэм хъугъэ-шлэгъи 5 къатеххуагь, ахэм нэбгыри 2 ахэклиодагь, нэбгыри 4-мэ шьобжхэр атещагъэхэе хъугъэ. Ешьуагъэхэу рулым къэрэхэу водитель 41-рэ къаубытыгъ, гыргурыкыныр ишапхъэхэм гыргогьу 3202-рэ аукъуагъэхэу къыхагъэштигъ.

КІЭП ГРАММ 70-М ЕХЬУ...

Полицием илофышлэхэм Кошхэблэ районым щыпсэурэ хъульфыгъэм ылъэнхыкокэ улпъекүнхэр зэхажагъэх. Хэбзэхуумаклохэм къэбарэу алэкэлэгыгъэмкэ, наркотикхэр хэбзэнчэу аш иунэ щыгынхэ ыльэкыгъынхэ зыгъэштигъ.

Хэбзэхуумаклохэм угловнэ юфт къызэуухагь, хъульфыгъэм ильэси 3-м нэс хъапс къыхынхэ ыльэкыгъынхэ зыгъэштигъ.

**АР-М ХЭГҮЭГУ КЛОЦ
ЮФХЭМКЭ
И МИНИСТЕРСТВЭ
ИПРЕСС-КҮУЛЫКҮУ.**

ЛъЭПКЪЫМ ФЭЛАЖЪЭ

АР-м изаслуженнэ журналистэу Тхарькьюхьо Аминэт Адыгэ республике телевидением тоф зышишэрэр жъоныгъуакэм ильэс 25-рэ хүщт.

Джыдэдэм ар тематическе къэтынхэмкэ отдельым илофыш, адыгабзэкіе къыдэкіыхэрэм афэгъэзагъ. Апэдэдэ телевидением къылухъагъэхэм ыкыи ар ылъэ пытэу теуцоным зиахьышхо хэльхэм Аминэт зэй ашыщ. Адыгабзэм хэшыкы фырилэу, Ыепэлесэныгъэшхо хэльэу, ыццэ дахэкіе аригъалозэ илофшэн щитхъу пыльэу егъэцакіе. Ар къэзыушыхытыре щитхъу тхылхъэри мымакіэу къыфагъэшъошаагъэх.

Аминэт Мыеекъопэ клэлэгээдже институтыр къуухыгь, телевидением үпэклэ Мыеекъуа пэ игурьт еджаплэу N 2-м ильсийн клэлэгэйджэу юфшишлагь. 1993-рэе ильсэым мэзэе ыкли гъэтхэгээ мазэхэм телевидение къызэрзээуахырэм ыкли дикторхэр зэрящицагъэхэм фэгъэхыгь э къэбэр зызэхехым, зэнэкъоюм хэлжэхьагь, ау ашыгьум аштэнэу хуульэп. Апэдэдээ республикэм къыщыдэкъихэрэ къэтынхэр ашыгьум зезыща гъэхэр Тэшүү Светланэрэ Псэү

тимы́ем къыхэкіеу къэтынхэм юф адэтшәнүр кын къытфэхъущыгъэ. Жабзэм икъыхэхынкіә ыкіи къэтыным ильхъазырынкіә іепыләгту къысфэхъугъэх ыкіи сиупчәжъегъугъэх тишәнгъэләжъхэу Шъхъэләхъо Абу, Тхъаркъохъо Юныс, Лъәпцәрышэ Къунчыкыу, Хъагъур Еленә, Тэу Нуриет. Ахэм ренәу аналә къыттетыгъ, іепләсэнгъяу аләкілельымкіә къыддэгугащэштыгъэх. Зәфэхъысыж къыдактыйгъохэм ильеситүре юф ащысшлагъ, аш даклоуи тиреспублике ичыпіе зәфешъхафхэм, күштхъэхэм, Мыекуапе ичыпіе гъашәгъонхэм, адигэ къудажекхэм афғезхъыгъяу къэтынхэр згъехъазырыштыгъэх. Ащыгъум режиссерхэу Тхъакумәшэ Налбый, Гъазый Бирархъан, Нэгъой Инвер юф къыздашлагъ.

Ащең ылж Къудаңкъо Алый ипащэү къебархэмкіә отдел зе-хаши, адыгабзекіә къыдекіырэ къетынхэм һоф адишәненә Ами-нэт ағъектуағ. Ашыгүм адыгаб-зекіә къетынхэр ағъехъазыры-щыгъэх Дэрбэ Тимур, Платыкъо Аслын, Тэу Замирә. Урысыб-зекіә къыдекіыхэрэ къетынхэм һоф адашәнштыгъэ Жәкіемыкъо Вячеслав, Браукъо Вячеслав, Наталья Синицинам. Къэбар-хэмкіә отделым щылә зэхъум, «Уипчәдышы шу, Адыгеир», «Пчыхъе къес» зыфилохэрэ къе-тынхэм һоф ашишлагъ, ахэр эфирым занкіеу къихъазтыгъэх. Тематикәм фәгъэхъыгъеу Ами-нэт ыгъехъазырхэрэ къетынхэр цыифхэм зәрашлөгъешләгъонхэр къизылотыкхэрэ письмәхэр телевидением къатхыхеуи къихъ-кыгъ. Нәүжүм рекламамкіә отдел къизәлеуахи, ямәфәкъыкіә защиғәгушлохэрэ музыкальнә къетыненә «Тышууфәгушо» зыфи-лорәм Аминэт ағъектуағ. От-делым ильеси 6-рә һоф щишлагъ.

— Къэбархэмкіэ отделым джыри сымыкъозэ, «Псауныгъ» зыфиорэ къэтынэу адыгабзэкіэ къыдэкъырэр къэсыугупшыси, редакторэу Іоф дэсшлагъ, — elo Аминэт. — Ар зэрищэнтыв гъэ враач іепләсэу Брыцу Л-

шыщтхэм пылъ, — elo Аминэт.

Аминэт къуаджэмкіэ Аскъэлае щыщ, адыгагъэр ыкъи хабзэр къызэбэкъырэ унагъу къызэрыхъухъагъэр. Ятэу Гъукіләл Аскэр ыкъи янэу Тэмарэ япшъашъэу Аминэт адыгэ лъэпкым зэрэфэлажъэрэм лъэшшу рэгушшох. Адыгэ Республикаем ителевидение зэрэтиләм ахэр щэгушуукъых, къэтынхэм мэхъанэшхо араты, бламыгъекіеу япльых.

— Тапэкі тителевидение iamalхем аахъомэ тшоиғыу. Бэмышіеу тызэпхыгъе телевидением игупчэу Москва щыләм илlyклохэр таджэй щылағъэх, техникеу тиір непэр шапхъэхэм адиштэу, гъецкіләжын горәхэри къытфашиңхэу тыкъағъэгүгъагь. Цифре телевидением тытырагъахъе аштоиғыу зыфагъэзагъеши, типашеу Жакіләмымкъо Вячеслави а лъэнекъом Ioф дешіе. Тәри ар зәштохыгъе хъунеу тыщәгугы. Ильес пчыагъе хъугъеу йутых мыш зиакылкі зисенәхъваткіл псыхъагъәхэр. Ау амалеу тиір нахыбыу телевидением ине-уштэр мафә гъэпсыгъе зыхъукіе, тә, Ioф щызышіләхрәмкі, цыфреу къытәпліхъэрәмкі дәгъу зәрәхъущтым щеч хәлъеп. Лъәпкым ильәнүкъо пстәуми: икультури, итарихъи, исоциальне щылакти къедъэубытыныш, икъоу зәхядгъәшіләнәу, нахъ гъекіләрәклагъеу тикъетынхэр хъунхэу тәгъуғъе.

Аминэтрэ ишхъэгъусэрэ унэгьо дахэ зэдашлагь. Владислав пенсием оклофэ Къэ-

нэкъо Салбайрэ. Мыщ ыпэкіл ЕмыкI Нурджанрэ Хъакъуй Аслъянрэ Краснодар клохэзэ, эфир занкъэм исхэу «Гъундж» зыцI къетыныр агъехъазырыштыгъэ.

— Телевидение кызызэуахы, мэзитлү 1әпэ-ципэ тешләгтэй утлани зәхэсхыгь адигабзеки урысыбзеки дэгъо гүшүйэхэу редакторхэр зэряющыглагъэхэр, — кыелутэ Аминэт. — Джащыгуми сыйтырагьегушхугауль телевидение тоф ѿшысшэнэу. Синийгүй эм, ишигублогч

Сицыхыкъулем кызылбага жаңылыктардын орталыгынан түшсүзлүк анын макулдуктарынан да, алардын көмүрлүктеринен да салынады. Бирок да, бирок да, кызылбага жаңылыктардын орталыгынан түшсүзлүк анын макулдуктарынан да, алардын көмүрлүктеринен да салынады.

дийнэу «Учпчэхэмрэ джэуап-хэмрэ» ыгоу социальнэ, лъэпкъ юфхэм, культурэм альэнькъоклэ упчэу къеуцухэрэм афэгъэхьыгэ къыдэкыгъом фэгъэзагь. Аш нэмькілэу къудажхэм афэгъэхьыгэ къэтын зэрэтимыгэ гу льти, «Къоджэ щылаак!»

ралыгъо академическэ къэшьокю
ансамблэу «Налмэсым» хэтыгъ,
артист пэрытхэм ащищыгъ.
Якланэу Адамрэ янысэу Сайн-
дерэ (Тхъаклумашхэм яхху)
бэмышлэу унагъо ашлагъ, пшъэ-
шъэ цыкликли къафэхъугъ, аш
Сэтэнай фаусыгъ.

Лъэпкъым ищтыхъу, идахэ языгъэлорэ Тхъаркъохъо Аминэт гущылэ фабэхэр фэлпонар тэфэ, илофшэнкэ ар къылэжьыгъ. Ибын-унагъо датхъэу, исэнэхъял гухахъо хигъуатээ тапэклы ищылэнэгъе гъогуры-къонч, тыфэлъю.

КИАРЭ Фатим-

Адыгейр шъхъафит зышыжьыгъэ нэбгырит! У республикэм къинаагъэр

Хэгъэгу зэошхом иветеран 215-рэ непэ республикэм щэпсэу, Ленинград иблокадэ ильэхъан аш дэсыгъэу нэбгырэ 31-рэ ыкыи зэо кыбым тоф щызышшэгъэ нэбгырэ мини 3,5-рэ фэдиз ис.

Адыгейр шъхъафит зышыжьыгъэхэм ашыщэу псаоу нэбгыриту кытхэт: ильэс 94-рэ зыныбжь Николай Алейниковымрэ медалэу «Адыгейим и Щитхъузехъ» зыфиорэр зыфагъэшшэгъэ Тыу Аминрэ.

Тыу Амин Шэуджэн районным ит къуаджэу Мамхыгъэ къызыхъу. Заор къизежжэем аш я 9-рэ классыр къуухыгъягъ. 1941-рэ ильэсийм ыоны-

гъом Тыу Амин Кощхъэблэ къоджэ советым исекретарэу хадзыгъ. Ми ильэс дэдэм шэкгъум Кощхъэблэ истребительнэ батальоном хатхагъыкыи а уахътэм къыщыублаягъэ нэмыц диверсантхэмрэ лазутчихъэр ябэнинууригъэжъагъ. 1942-рэ ильэсийм ишшихъэй 1943-рэ ильэсийм мэзаем нэс Кощхъэблэ партизан отрядым хэтэу нэ-

мыц-фашист техаклохэм язэуягъ, медалэу «Хэгъэгу зэошхом и партизан» зыфиоу я II-рэ степень зиэр кыфагъэшшошагъ. 1943-рэ ильэсийм мэзаем отрядым нэбгырэ 29-рэ къыхэнэжжыгъягъ, ныбжыкъэхэм ашыщэу псаоу къыхэнжжыгъягъэр Тыур ары.

Хэгъэгу зэошхом иорден, Жъобъ Плыжъийн иордениту, нэмыкы къэралыгъо тын лъаплэхъэр Тыу Амин кыфагъэшшошагъэх. Заор ильэхъан улааны эхъэр кытырашагъэх.

Николай Алейниковым рядовой званиер илэу заор кыкыгъыкыи Теклоныгъэм и Мафэ къэсынкэ зы мазэ нахъ къэмьнагъэу зэоныр ыухыгъ. Улэгъэ хылылъэхъэр чыагъэрэ кытырашагъэх. Гупчэ ыкыи Белорусскэ фронкхэм ашызэуягъ, операцие «Багратион» зыфиорэр хэлэжъагъ. 1942-рэ ильэсийм ильэс 18 ынныбжъэу Николай Ефим ыкъор фронтим къуагъэ.

Разведподразделением хэтэу Краснодар, Крымскэ, Новороссийскэ шъхъафит зышыжьыгъэх.

1942-рэ ильэсийм шышхъэйум Пышээ исэмэгу нэпкъ дэжэ зэошко Ѣыкыгъыгъ. Фронтыр

къалэу Псыфабэ къеклолагъ. А ильэсийм ишшихъэй-ионыгъ мазэхэм зыкъэухумэжжынм илинне мы чылпээм Ѣыкло-цирыкыытыгъ. Полковнику Аршинцевыр зипээчэ я 30-рэ Иркутскэ дивизием хэт дээклолхэр арых мыш Ѣызаоштыгъэхэр. Ахэм ахэтыгъ Николай Алейникови.

Н. Алейниковыр заозэ Белоруссиемрэ Польшэмрэ кынзэринкыгъях. Кенингсберг Ѣыкыгъэ зэпэуцужжым хэлажъээ улагъэ кытырашагъ ыкыи сымэджэцым чэлъэу Теклоныгъэм и Мафэ пэгъокыгъ. Хэгъэгу зэошхом иорденэу я II-рэ степень зиэр, Щитхъум иорденэу я III-рэ степень зиэр, медалэу «За отвагу», «За оборону Кавказа», «За взятие Кенингсберга» зыфиохэрэх кыфагъэшшошагъэх.

Адыгейм икыгъэ нэбгырэ мин 80 фэдиз Хэгъэгу зэошхом хэлэжъаях. Ахэм, зэк пломи хүненуу, къэралыгъо тын лъаплэхъэр къаратыгъэх. «Советскэ Союзым и Пыхъужъ» ыкыи «Щитхъум иорден икавалер» зыфиорэр Ѣытхууцэхэр нэбгырэ 59-мэ къафагъэшшошагъ.

Тарихъым иурок

Цыифхэр! Шъуукы заор, нэлат ешъух!

Сталинград ыкыи Адыгейр нэмыц-фашист техаклохэм къарапахыжъхи, шъхъафит зашыжьыгъэхэр ильэс 75-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхыгъагъ тарихъ тофхъабзэу «Лъэпкыым илыхъужжынгъ» зыфиоу мэзаем и 16-м АР-м и Лъэпкъ музей Ѣытагъэр.

Аш хэлэжъагъэх Адыгэ республикэ гимназием, гимназиу N 5-м якэлэдджаклохэр, АКУ-м тарихъымкэ ифакультет истудентхэр, культурэм иофышэхэр.

Тарихъым иурок икэшаклор, ар зыгъязырыгъэр ыкыи къизэлзыхъгъэр Лъэпкъ тхыль-еджаплэм иофышэй Кучмэз Аминэт. Усэклшоху Роберт Рождественскэм и «Реквием» Ѣыщ сатырхэр тофхъабзээм Ѣэжъялпэ фэхъугъэх.

«Все времена бессмертной Земли помните!»

К мерцающим звездам ведя корабли — о погибших по-мните!

Встречайте трепетную весну, люди Земли.

Убейте войну,

Прокляните войну, люди Земли!

Мечту пронесите через года и жизнью наполните!..

Но о тех, кто уже не придет никогда, —

Заклинаю, — помните!»

Тарихъым исыхъат къира-гъэблэгъягъэх ыкыи хэлэжъагъэх тарихъ шэнгэхэмкэ докто-рэу, академикэу, профессорэу

Елена Малышевар ыкыи тарихъ шэнгэхэмкэ докторэу Ацу-мыжь Казбек.

Гүшүэ шъхъаэу «Направление — Юг России, Кавказ, Сталинград...» зыфиорэр къышыгъ Е. М. Малышевам. Тихэгъэхъягъ итарихъ блэкигъэ анахъэу лъэужыкъэхэм ашлэн зыкыфаэр, губзэджаагъэхэм ти-къэралыгъо зээзызышшэжжын зи-мурадхэм шылыкъэр ямыгъэ-ульэгъуэнэм паеу зэрэшччыр тарихълэжжэу Е. Малышевам игүшүэ Ѣыкыгъиэтхыгъ. Аш пыдзагъэу Сталинград ыкыи Адыгейр пый мэхъаджэу фашизмэ рамыгъэштэнхэр ыкыи шъхъафит шылыгъэхэнхэр тисоветскэ дээклолхэм зэрэфэукло-чыгъээр къыриотыкыгъ; къэралыгъоми, народми, пэшэххоми зэфэдэу «Зы лъэбэкъу закъокэ тыхъызэкъэхъягъэ зэрэшччыр ти-тидээхэм Роди-нэр, чыгур, цыфхэр къаухъу-мэгъэр, Теклоныгъэр къыдахыгъ.

Щеч хэлээп, я II-рэ Хэгъэгу зэошхор я XX-рэ лъэшэгъум ианахъ зэо мэхъаджэу лъыпсыр зыщычагъэу зэрэшччыр. Непэ титарихъ, тышхэ къыриотыкыгъэр ныбжыкъэхэм ягъэшшэгъэныр анахъэу зэпхыгъэр яблэкигъэ ашлэу, шхъэклифэ фырьлэу, лыгъэ ыкыи цыфыгъэ хабзэр къагурылоу, ашхъэхэм ахэр Ѣынэнгъэм Ѣытхырашын-

— Сталинград, Кавказым арахынныр, ау хылылъэу къафыдэкыгъэр ахэмми заор. Фашистхэм мурадэу ялагъэр тихэгъэгушхуу СССР-штыгъэр зэбгырачнышь, зэралхъоныр, советскэ цыфхэр зэтеуклэгъэнхэр ыкыи гъэрэры шыгъэнхэр ары. Ау апсэ ашломыофижъэр тидээхэм Роди-нэр, чыгур, цыфхэр къаухъу-мэгъэр, Теклоныгъэр къыдахыгъ.

Щеч хэлээп, я II-рэ Хэгъэгу зэошхор я XX-рэ лъэшэгъум ианахъ зэо мэхъаджэу лъыпсыр зыщычагъэу зэрэшччыр. Непэ титарихъ, тышхэ къыриотыкыгъэр ныбжыкъэхэм ягъэшшэгъэныр анахъэу зэпхыгъэр яблэкигъэ ашлэу, шхъэклифэ фырьлэу, лыгъэ ыкыи цыфыгъэ хабзэр къагурылоу, ашхъэхэм ахэр Ѣынэнгъэм Ѣытхырашын-

хэм фэхъязырынхэр ары. Хэгъэгу зэошхом, къызэралытээрэмкэ, нэбгырэ миллион 55-рэ хэклюдагъ, мы пчагъэм хэхъо нахъ хэклюрэп.

Сталинград дэжэ зэошхуу Ѣытагъэм ихыльэгъэ-кинигъэр зэбгээшэн Ѣымыгъэм, фашистхэр къалэм зэрэдамыгъэхъягъэр, пыир зэррашччыр ти-джащ фэдэу Москва апэу зе-

күхэми тисоветскэ дээклолхэр пытэгъэ-лъэшыгъэр ахэлхэу къызэрэч-кыгъэхэр, я Родинэ, ячыгу апашын зэрэшчмыгъэр къагъэльгъозэ дээклол ныбжыкъэхэр зэрэфэхыштэгъэхэр Урысыем ыкыи Адыгейим ялыхъужжымкэ къыриотыкыгъэр Малышевам. Сыхытам зэпымыуу къытогъэрэз алым замышлэхээ, зэхахэу, зэхашээр еджаклохэм десэ зэрэфэхъурэх къаахэшччыгъ.

Хэгъэгу зэошхом итемэ лъи-гъэлтогъэр тарихъ шэнгэхэлэжжэу Ацу-мыжь Казбек, Сталинград фэдэ къабзэу Кавказыр зэо машом зэрэзэлтиштэгъэр, ау советскэ цыфхэр яшыпкъэгъэ-псээмэблэжжыгъэхэр фашизмэ ишэ шуцэ зэрэтекуягъэхэр къалотагъэхэм къаушыхъягъ.

Тарихъым иурок ухэтми шэнгэхэлэжжэу гултытэхээ, гупшы-сэ инхэмкэ къыуатэу гъэпсигыагъэ.

Зэо стафэм къельжыгъэр Адыгейр, Сталинград, Кавказыр — зэкэ Хэгъэгур тыфэсакээ туухуумэнэир, дгээлэ-пленэр типшээрэль. Зэошхом хэтгэгъэр, мамырныгъэр тэзэгъэтыжыгъэр тишэнхэр ыкыи таригушхоныр къыттефэ!

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Сурэтийр йэшынэ Аслын тирихыгъ.

Искусствэр — тибаиньгъ

АДЫГЭ ШЬУАШЭР ТИНАМЫС

Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгеир» ильэс 25-рэ зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ һофтхабзэхэр гум къегущыкыых. Шуашагъэр зэфэпхысыжызыхъукIэ, апэу нэгум кыкIэуцохэрэр цыфхэр арых.

Зэхээшагъэхэм, пытэу ылтээ тезигъеуцахъэхэм гүунэ имыIэу тафэрэз. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо гъэпсыкIэ хэхьоньгъэхэр егъэшыгъэнхэм ялахьышу хэзэышыхъагъэхэр бэ мэхъух. Телерадиокомпанием ишащ илэпIэгъоу, Адыгэ Республикэм изаслужнэ журналистэу Тлэшь Светланэ якIэшаклоу къетынэу агъэхъазырэм тызыIэпишагь.

— Сэнхьат зэфэшхъафхэр ялэу телевидением һоф Ѣзышхъэрэр наху дахжу къэдгъэльгъонхэм фэш юбилей зэхахьэхэртиштых, — къитиуагь Тлэшь Светланэ. — Къетын хэхыгъэм тимурадхэр къащытотштых. Сурэтыш-модельер цэрылоу Стлашь Юре адигэ шуашэху ѿшыхъэрэр тарих гъогоу тильэпкь къыкIуагь, шэн-хабзэхэр, мамыр псэукIэм иғэдэхэн, нэмийхэм яхылIагь. Ахэр къыдэлтытэхи, къетынным һоф датшэу туублагь.

«Щыгынышу зыщыгым шу-

фэс лые раЫы» адигэмэ ало. Аэрү щитми, щитхүм пае къэтиням фежъагъэху тлытэрэп. Стлашь Юре итворчествэ адигэхэм ятарихы, яшэн-хабзэхэри үлпIэу къегъэльгъох. Едзыгъохэм ягъэхъазырын хэлажъэх Адыгэ Республикэм изаслужнэ артисткэу Едыйдж Викторие, сурэтхэх Александр Никоновыр.

ГүшүIэгъу тызфэхъугъэх журналистхэу Бэгъушь Фатимэ, ГъукIэл Сусанэ, Борэкъо Фатимэ, Унэрэкъо Гулэз, Беданыкъо Замирэ, фэшхъафхери общественэ һофыгохэм ахэлажъэх. ГъукIэл Сусанэ республике общественэ движениеу «Адыгэ Хасэм» и Хэсашхъэхэт. Беданыкъо Замирэ лъэпкь орэдхэр къеох, концертхэм ахэлажъэх. Унэрэкъо Гулэз лъэпкь һофыгохэм япхыгъэ зэхахьэ Тырку-ем ѢыкIуагь рагъэбагы, цыфгэшIэгъонхэм alyklargь.

Къетынхэр зезыщхъэрэ Тлэшь Светланэ Унэрэкъо Гулэз, Бе-

даныкъо Замирэ къызэрхагъэшыгъэу, гүшүIэкIэ эфирийм къышалорэм изакъоп мэхъэнэ ин зэрэтийрэр. НэппIэгъукэ цыфхэм япон плъэкыщтыр макIэп.

КъокIыпIэм Ѣыпсэхэрэлъэпкъэм яискусствхэмкIэ Къэралыгъо музееу Мьеекуапэ дэтын Стлашь Юре һофшагъэхэр къыщагъэльгъох. Америкэм, Европэм, Азием якъэралыгъохэм, Урсысем ишъолъырхэм къарыкыгъэхэм сурэтыш-модельерим һофшагъэ осе ин къыфашигъ. Адыгэ шуашэм идэхагъэ дунаим нахьышлоу Ѣашэндийн республике телерадиокомпанием һофшэхэм ялахьышу хэль. Къетынхэрэхэрэм ямурадхэр къадэхъунхэу афэтэо.

Сурэтхэм артихэр: **къетынхэм ягъэхъазырын һоф дашэ.**

Самбо

БАТЫРХЭМ ТАГЬЭГУШО

Урсысем иныбжыкIэхэм самбэмкIэ язэнэкъоху Оренбург ѢыкIуагь. Ильэс 21-м нэс зынныбжхэр алырэгъум Ѣызээу-клагъэх. Къыблэм ихэшыпкыгъэ командэ хэтхэу Адыгэ Республикэм ибатырхэм ялэпIэсэнгъэ къагъэльгъуагь.

Адыгэ къэралыгъо университетын и Мьеекоопэ къэралыгъо гуманитар-техническэ колледж, пащэр Тепсае Зарем, Ѣеджэрэ Вардкез Акопян килограмми 100-м нахьышу къээшишчыкъэр якуп ѢыкIуагь. Пэшорыгъэш эзүкIэгъухэм теклоньгъэр «къабзэу» къащыдхи, Ермэхъаблэ къикIыгъэ Николава Роман финалым Ѣебенгъ. ИльэскIэ узэкIэбэжьмэ, хэгъэгү зэнэкъоху B. Акопянре R. Николавэрэ зыщыэлокIэхэм, Роман теклоньгъэр къащыдхиагь. Мызэгъогум Вардкез икъулайнгъэ нахьышлоу ыгъэфеди, 5:0-у бэнэгъур къыхыгъ, дышье медальр кыифагъэшьошагь. Тэхъутэмь-

кьое районым зыщызьгэсэрэ Еутых Рэмэнэ, кг 74-рэ, джэрэ медальр къыдихыгь. Тренер-къэлэгъаджэхэу Джармэкъо Рустамрэ Джармэкъо Нурубайрэ аш ишащэх. Лъэцэр Амир, кг 52-рэ, джэрэ медальр пэблэгъагь. Нарт шаор аш фэбанээз, гуетынгъэ ин къызхигъэфагь. Медальр къыдихынэ инасып къымыхыгъеми, зэнэкъоху илъяшэхэр Iёгу къызэрэфтиеуагъэхэр Ѣыгъупшэштэг.

— Дунаим самбэмкIэ изэнэкъоху Грузием бжыхъэм ѢыкIоштим хэлэжъэнэу Вардкез Акопян фитынгъэ къыдихыгь, — къитиуагь батырхэм итренерэу Хакурынэ Дамир. — Оренбург Ѣызэхагъэхэ зэүкIэгъухэм тахэлжъэнэмкIэ IёпыIэгъу къитфхуу-гъэхэм, республикэм самбэмкIэ иеджапIэ ишащэу Делэкъо Адамэ «тхъашуе-гъэпсэу» яслюжы сшюжыгъ.

**НЭКИУБГЬОР
ЗЫГЪЭХЪАЗЫРЫГЬЭР
ЕМТЫЛЛЬ НУРБИЙ.**

Зэхээшагъэр
ыкIи къыдэзы-
гъэкIырэр:

Адыгэ Республикэм
лъэпкъо ИофхэмкIэ,
IёкIыр къэралхэм ацы-
псэурэ тильэпкъэгъу-
хэм адигэз эзпхын-
гъэхэмкIэ ыкIи къэ-
бар жыгъэм иамал-
хэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

Редакции
зыдэшыIэр:

385000,
къ. Мьеекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:

52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхырэр А4-кIэ
заджэхэр тхахэхуу
зипчагъэкIэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-
рэ дэльэу, шрифтыр
12-м наху цыкIунзу
щыгтэп. Мы шапхъэхэм
адимыштэрэ тхыгъэхэр
редакцием зэкIегъекIожыкъ.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:

Урсыс Федерацием
хэутын ИофхэмкIэ,
телерадиокэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлъи-
IёсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерстве
и Төмр-Кавказ
ЧыпIэ гъэйоры-
шапI, зэраушыха-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушахытэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,

385000,

къ. Мьеекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗЭКИМКИ
ПЧАГЬЭР
4816

Индексхэр

52161

52162

Зак. 352

Хэутынм узчи-
къэтхэнэу Ѣыт уахтэр

Сыхытэр

18.00

Зыщикиэтхэгъэх
уахтэр

Сыхытэр

18.00

Редактор
шхъяIэр

Дэрэ Т. И.

Редактор шхъяIэм
игуадзэр

Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэжъыкъ
зыхыырэ секретарыр

Хъурмэ
Х. Х.